

8 | DUBEN 2020

JSEM JEDNO UCHO

Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z.s.

TÉMA

Koronavirus
jako příležitost

JAROSLAV WINTER

*„Internet je skvělým
nástrojem pro lidi
s různým druhem
handicapu.“*

Sledujte nás!

Chcete poznat životní příběhy dalších osobností Jsem jedno ucho?
Příběhy najdete zde www.snn-cr.cz/JSEM-JEDNO-UCHO.

A pokud ještě nejste fanoušky naší FB stránky Jsem jedno ucho www.facebook.com/JsemJednoUcho, určitě to napravte! :-)

 /JsemJednoUcho

 /JsemJednoUcho

Příště se těšte:

Téma

Titulkování pořadů v televizi

Osmé číslo časopisu Jsem jedno ucho
vyjde **14. června 2020**.

**Příspěvky, prosím, posílejte na e-mail
cezova@snn-cr.cz do neděle 10. května 2020.**

*Příjemné Velikonoce
přeje redakce časopisu
Jsem jedno ucho!*

Obsah

Úvodní slovo šéfredaktorky	4
Zamyšlení na 400 slov Šárka Prokopiusová	5
Osobnost Jaroslav Winter	6
Historické okénko Thomas Alva Edison	10
Zajímavosti Věděli jste, že...	11
Téma Koronavirus jako příležitost	12
Fotogalerie Osobnosti v rouškách	14
Mluví se o nás Jsme v médiích!	16
BYLI JSME PŘI TOM!	
Zlínský spolek neslyšících	20
Projekt Zkvalitňujeme sociální služby pro neslyšící	22
Životní jubileum Monika Boháčková	24

SLOVO ŠÉFREDAKTORKY

TEXT: Veronika Cézová
FOTO: Veronika Cézová

ÚVODNÍ SLOVO ŠÉFREDAKTORKY

KORONAVIRUS.

Slovo, které paralyzovalo celou republiku. Evropu. Svět. Když píšete tyto řádky do dubnového časopisu Jsem jedno ucho, je 1. dubna 2020. Apríl...

Několik dní po sobě se probouzím. A pořád tajně doufám, že další den to bude jiné. Připadám si jako ve sci-fi...

Ani za tři týdny v izolaci jsem si nezvykla.

Na roušky, ani na všechna ta omezení, která s sebou koronavirus přináší.

Každý den čekám, že se probudím. A bude to jiné. Ale zatím není. Nakažených je přes 3 tisíce lidí, zemřelo přes 30 obyvatel.

Ale!

Z nemoci COVID-19 se jich také už přes 45 uzdravilo. Je tedy více těch, kteří se uzdravili, než těch, kteří nemoci podlehl.

A jak se říká – často až krizové situace dokáží problémy posunout tím správným směrem. A to se stalo v případě roušek/ochranných štítů. Například ochranné štíty, které nám zdarma vytiskl na 3D tiskárně dobrovolník Lukáš Vítek z Prahy.

Lukáš se nám ozval přes Facebook Jsem jedno ucho, kde si přečetl, že je pro tlumočnický problém tlumočit v rouškách. A domluvili jsme spolu, že do Karlína doveze 8 ochranných štítů. První vlašťovky pro naše tlumočnické, kteří do té doby neměli k dispozici ani roušky, natož průhledné ochranné štíty.

Nejvíce viditelný posun díky medializaci je patrný na tématu samotných tlumočnicků znakového jazyka. Velký mediální ohlas napříč médii zaznamenal náš otevřený dopis Svazu premiérovi, kde jsme požadovali, aby tlumočníci byli u všech důležitých briefingů.

K tomu, aby tlumočníci byli součástí všech důležitých jednání na vládě a ministerstvech, jsme nebyli nikdy blíž. Současná krize nám pomáhá v tom, abychom na problematiku sluchového handicapu upozorňovali. A díky ohlasům nejen z komunity, ale i široké veřejnosti věřím, že se nám to daří.

Svaz je nyní v médiích vnímán jako nejsilnější organizace, která přináší témata sluchového handicapu do veřejného prostoru. Zároveň je to i Svaz, který už si novináři zvykli oslovovat, pokud potřebují erudovaný názor/statistiku/příběhy.

Za poslední dobu jsme se objevili napříč médii – v Českém rozhlasu, v televizi Seznam, na Nově, na ČT 24... Tyto dny tedy beru jako velkou výzvu a příležitost nejen pro Svaz, ale pro celou naši komunitu.

A jak ovlivnil koronavirus náš časopis? Přicházely mi desítky dotazů, jestli vůbec vyjde. Ty dotazy nebyly vůbec liché.

Naráz se zastavil spolkový život napříč našimi pobočnými spolky neslyšících a nedoslýchavých. (Než k tomu ale došlo, stihla jsem ještě – takříkajíc za pět minut dvanáct, dojet 11. března do Zlínského spolku neslyšících, takže o tuto rubriku ani v tomto čísle nepříjete).

Nejdůležitější změnou je bezesporu to, že se téma koronaviru přeneslo na celé dubnové číslo. Osobností časopisu je skvělý novinář Jaroslav Winter, který v den, kdy přišel k nám do Svazu na rozhovor, mi hned po pozdravu sdělil, že se ruší březnová konference INSPO.

Organizátoři museli zrušit i NGO Market, Akademie věd ČR odložila Týden mozku, kde jsme byli mediálními partnery, nějaký čas teď nebudeme jezdit do škol na besedy s osobnostmi Jsem jedno ucho a v neposlední řadě v tomto čísle (a možná ani v tom dalším) nenajdete rubriky Děje se v krajích či Pozvánky.

Na první pohled se tedy může zdát, že koronavirus s sebou přinesl jen samé potíže... Ale jak jsem naznačila výše – pojďme brát koronavirus jako příležitost.

Pojďme být hrdí na skvělé tlumočnické, kteří se v těchto dnech nezastaví. Pojďme být hrdí na to, že se téma sluchového handicapu dnes a denně objevuje v médiích a široká veřejnost si konečně začíná uvědomovat, jak náročný je život v tichu.

Budme hrdí, že jsme konečně pořádně slyšet, že je celá naše komunita vidět! ■

Přeji příjemné počtení a buďte – i v době koronavirové – jedno ucho!

Vaše Veronika

tisková mluvčí Svazu neslyšících
a nedoslýchavých osob v ČR

ZAMYŠLENÍ NA 400 SLOV

ŠÁRKA PROKOPIUSOVÁ

Měsíc březen jsem měla v diáři plný. V plánu bylo konání Výkonného a Republikového výboru Svazu, měla jsem potvrdit účast na valné hromadě Evropské unie neslyšících v polovině května v Záhřebu. Stejně tak na konferencích a valných hromadách Evropské i světové federace nedoslýchavých, které se měly konat koncem května v Budapešti. Měla jsem se zúčastnit cen NRZP Mosty ve Zlíně, stejně tak každoroční konference INSPO v pražském Kongresovém paláci.

Nic z toho se však nekonalo.

INSPO bylo přesunuto na 12. října. Mosty se budou konat 15. září. Valná hromada EUD se bude konat v listopadu. Valná hromada a konference EFHOH a IFHOH se budou konat až v roce 2021.

A co víc, zrušeny jsou i všechny akce naplánované na duben a dokonce většina těch, které se měly konat ještě později, v květnu a v červnu. Třeba den sociálních služeb v Chodově u Karlových Varů, nebo přednáška o SNN v Městské knihovně Brno.

Co se děje asi všichni čtenáři vědí. Pandemie koronaviru s sebou přinesla nezvyklá opatření, mimo jiné i zákaz akcí, na kterých by se mohlo potkat větší množství lidí. Situace dopadla i na naše pobočky, i ony musely všechny své plánované pravidelné i jednorázové akce rušit a přesouvat na jiný termín. Komplikace je to i pro naše evropské projekty, např. v Brně právě začal nový projekt zahrnující různé přednášky. Ty se

nyní konat nemohou, ale pracovníci projektu se věnují jiným aktivitám, např. natáčení edukačních videí nebo individuálnímu poradenství, které mohou poskytovat on-line.

Kromě toho právě v Brně pracovníci naší pobočky nelenili, okamžitě začali šít nedostatkové roušky a roznášet nákupy nebo venčit pejsky neslyšícím osamělým seniorům. Stejně tak šíjí roušky v Mostě a v Plzni, kde tlumočnice jako jedna z prvních vyzkoušela novou ochrannou pomůcku – obličejový štít – při tlumočení na radnici. Nemohu zde vyjmenovat všechny, stejně bych na někoho zapomněla, což by mě moc mrzelo. Myslím, že mohu říci, že všichni naši pracovníci a funkcionáři pokračují ve své práci s ještě větším nasazením a pracují pro své klienty a členy s cílem pomoci každému, kdo to potřebuje.

Protože si uvědomujeme, že informací není nikdy dost, natož pro uživatele ZJ, můžete na našem webu najít novou rubriku COVID-19, kde je mnoho informací přístupných ve ZJ. Kromě nejdůležitějších informací jako jsou vládní nařízení a výstupy z tiskových konferencí vlády, se podařilo ve spolupráci s Deaf Friendly přeložit do ZJ informační videa Ministerstva zdravotnictví a překládají se další. ■

snn-cr.cz/COVID-19-v-CZJ

Přeji všem blavně ZDRAVÍ!

OSOBNOST

TEXT: Veronika Cézová

FOTO: Veronika Cézová, zpravy.aktulne.cz, blesk.cz, inspo.cz

JAROSLAV WINTER

ZTRÁTU SLUCHU JSEM SI ZPŮSOBIL ASI SÁM. HLASITOU MUZIKOU.

„INSPO je zrušené.“ To byla hned po pozdravu první věta, kterou mi řekl Jaroslav Winter, organizátor této velké konference.

Psal se 10. březen 2020. Přišel na rozhovor do Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, aby se stal šedesátou osobností Jsem jedno ucho.

Měla jsem to vymyšlené následovně. Jaroslav Winter, jehož INSPO letos slaví 20. výročí, se sám stane 60. osobností projektu. A jeho příběh vyjde 27. března, den před konferencí.

Ale osud (koronavirus) tomu chtěl jinak...

Podle statistiky v počítači dokázal Jaroslav přesně vyčíslit, kolik hodin už připravám na konferenci věnoval. Neuvěřitelných 874 hodin.

Po tolika hodinách by mnoho lidí mělo pocity zmaru. Lítost, možná vztek... Všechny tyto emoce, které v těchto březnových dnech zažívají všichni ti, kteří jsou nuceni zrušit měsíce plánované akce...

A Jaroslav?

„Přiznám se, že do jisté míry přišlo ulehčení. Když jsem v minulých dnech pomyslel na to, že naše cílová skupina patří mezi rizikové – na konferenci chodí hodně seniorů a lidí, kteří mají různé zdravotní komplikace spojené s handicapem – říkal jsem si, jestli to nemám odpískat sám... Bylo to těžké rozhodování. Od sponzorů máme velké peníze... Než jsem se tedy rozhodl, Bezpečnostní rada státu rozhodla za nás.“

Podle Jaroslava stovky hodin práce na konferenci ztraceny nejsou. „Buď se podaří najít na podzim vhodný termín, nebo v nejhorším to uspořádáme příští rok. Některá témata zůstanou stejná, některá přibudou.“

Praktická hluchota

Jednasedmdesátiletý Jaroslav má – jako mnoho jeho vrstevníků – sluchadla.

„Nedoslýchavost se u mě začala projevovat kolem padesátky. Šlo to pomalu, postupně. Nejdřív jsem měl sluchadlo jen na pravém uchu, po několika letech i na druhém. Před třemi týdny jsem si pořizoval nové sluchadlo. Při té příležitosti mi dělali opět audiogram. A podle naměřených hodnot už

jsem se dostal do kategorie praktická hluchota.“

Když se ptám, jak velkou ztrátu sluchu měl Jaroslav naměřenou poprvé – jako padesátník – už si to nevybavoval. „Dohledám doma papíry.“

A jaké bylo Jaroslavovo překvapení, když zjistil, že první sluchadlo dostal již

v devadesátých letech. Konkrétně v roce 1996.

„Tehdy jsem sám sebe ale ještě rozhodně nepokládal za sluchově postiženého,“ stálo v e-mailu, který mi Jaroslav poslal jen pár hodin po našem rozhovoru.

Když mluvíme o příčinách ztráty sluchu, Jaroslav zpytuje svědomí. „Možná jsem si to způsobil sám. Byl jsem muzikant... A intenzita hudby ve sluchátkách nebyla zrovna nejzdravější...“

Měsíc internetu

Dnes už si život bez internetu asi umí představit málokdo. Ale v sedmdesátých letech, kdy Jaroslav absolvoval žurnalistiku na Univerzitě Karlově, byl internet ještě hudbou budoucnosti...

Po studiích Jaroslav zamířil do deníku Mladá fronta, kde strávil patnáct let, revoluční rok 89 strávil ve Vědě a technice mládeži a následovala dekáda v podnikatelském časopisu Profit.

„Byl jsem jeden z prvních, kteří začali psát, jak by internet mohli využít podnikatelé.“

A právě to je doba, kdy Jaroslav objevil kouzlo internetu. „Byl jsem jeden z prvních, kteří začali psát, jak by internet mohli využít podnikatelé. Byla to devadesátá léta a uživatelů bylo ještě hodně málo. Jednou jsem takhle seděl na pracovním obědě s Monikou Pavlíčkovou, která byla tenkrát šéfka marketingu u společnosti Hewlett Packard. A bavili jsme se, jak udělat, aby nejen podnikatelé byli na internetu, ale aby byl internet dostupný běžným uživatelům. A tak vznikl nápad na akci Měsíc internetu, který okamžitě podpořila Irina Zališová, která měla v Profitu na starosti marketing.“

Trvalo půl roku, než dali dohromady sponzory. A v březnu 1998 poprvé vyhlásili Měsíc internetu.

„Bylo to myšleno tak, že se k nám přihlásí všichni, kteří pořádají nějaké akce spojené s internetem. A my je mediálně podpoříme. Spolu s Triadou jsme ještě zorganizovali konferenci Internet ve státní správě a samosprávě. A skvělé je, že tato akce – dnes již jako dvoudenní a mezinárodní – pokračuje dodnes.“

Už od začátku si byl Jaroslav dobře vědom toho, že by mohl být internet skvělým nástrojem pro lidi s různým druhem handicapu. Dal proto dohromady občanské sdružení Asociace informačních systémů pro osoby se specifickými potřebami, které si vzalo za své dva cíle.

První INSPO: 130 účastníků

„Psal se rok 2001 a my jsme si dali za úkol vyzkoušet si naši akceschopnost – jestli dokážeme něco zorganizovat. A podařilo se nám zorganizovat konferenci pro osoby se specifickými potřebami. První ročník se konal ještě v září 2001 v Kongresovém centru a hned poprvé se zúčastnilo 130 lidí! Mělo to obrovský úspěch, proto jsme se rozhodli, že hned v následujícím roce zařadíme konferenci jako jednu z hlavních akcí Března měsíce internetu.“

Druhým úkolem pak bylo vytvořit portál, který by zahrnoval problematiku zdravotního postižení – jedna sekce by byla pro vozíčkáře, jedna pro neslyšící atd. A tak vznikl Helpnet, který od roku 2003 až do dnešních dní pravidelně vydává týdně dvacet až třicet zpráv. Napříč zdravotním postižením.

„Ze začátku jsme dostali na projekt grant, ale v současné době už je to taková moje soukromá charita,“ směje se Jaroslav.

Od prvního ročníku s tlumočnickem znakového jazyka

Konference INSPO se mohla chlubit tím, že již od prvního ročníku měla zajištěného tlumočnicka znakového jazyka. A také tím, že brzy nestačil jeden sál v Kongresovém centru... „Nejdříve byl společný program, pak ale každá sekce měla svůj vlastní... Postupně se to rozrůstalo na tři sekce a stále přibývalo účastníků, až jsme se předloni museli přestěhovat o patro výš do větších prostor. Nevešli jsme se totiž už ani do

velkého sálu, který měl kapacitu přes 300 účastníků.“

Důležitým mezníkem konference INSPO se stal rok 2008, kdy se na konferenci přihlásil Ladislav Kratochvíl, kterému neřekne nikdo jinak než Kráťa.

„Kráťa mi napsal, že ohluchl před čtyřmi roky a že by se rád zúčastnil. A byl by rád, kdyby tam mohl být přepis, jak to dělají v České unii neslyšících. Domluvili jsme se s Martinem Novákem, který měl na konferenci na toto téma i přednášku. Ukázalo se, že spousta nedoslýchavých a ohluchlých jsou z takovýchto konferencí vyloučeni. A definitivně jsme si potvrdili, že jsme udělali s přepisem krok správným směrem, když jsme zjistili, že po oznámení, že bude na konferenci přepis mluveného slova, se přihlásilo pětkrát více účastníků se sluchovým postižením!“

Konference INSPO – už ta první v roce 2001 – přinesla spoustu poutavých přednášek na téma, jak internet pomáhá lidem s handicapem. Jako jeden z prvních přednášel docent Jiří Žváček z Vysoké školy ekonomické.

„Byl to amatérský horolezec, který měl úraz a stal se z něj kvadruplegik. Skončil na vozíku a během přednášky demonstroval, že i v jeho situaci se dá pracovat na internetu a že se dostane k jakýmkoli informacím, byť mu to samozřejmě trvá déle. Pro Českou statistickou společnost byl schopen i programovat. Jednou jsem za ním zajel do LDNky a viděl jsem na vlastní oči, jak měl upravené počítačové pracoviště – tyčkou v ústech ťukal na klávesnici a dělal tak i webové stránky.“

Počítač ovládaný prostřednictvím pohybu očí

V roce 2005 pak na konferenci INSPO představil profesor Jan Nouza z Technické univerzity Liberec první počítačový software ovládaný hlasem. Umožňoval spustit prohlížeč, psát maily...

„A ve stejném roce jsme měli i přednášku na téma ovládání počítače prostřednictvím pohybu očí, což umožňovala kamerka připevněná k brýlím.“

A pro nedoslýchavé a ohluchlé představoval největší přelom rok 2008, kdy se na konferenci poprvé objevil zmíněný přepis.

„S Martinem Novákem a Věrou Strnadovou jsme pak sepsali projekt,

který podpořila Nadace Vodafone. Jmenoval se Simultánní přepis mluvené řeči a rozjel se na podzim 2008. Hned po březnové konferenci INSPO, kdy končil měsíc internetu, se mi uvolnila kapacita. A právě v té chvíli mě oslovil Martin, jestli bych se mohl stát koordinátorem projektu. Ukázalo se, že psát na počítači a přes projektor promítat na plátno nebude problém. Rozhodující ale pro nás bylo najít kvalitní přepisovatele – rychlopísaře. Hned od začátku jsme měli štěstí – spolupracovali jsme se dvěma skupinami. Jedna dělala pro Českou televizi skryté titulky – například

Simona Sedmihorská a Tomáš Seidl, druhá byla organizace Interinfo, která vyvinula metodiku výuky psaní všemi deseti ZAV. Měli přes 50 tisíc uživatelů programu – hlavně z obchodních akademií.“

Nedoslýchavým přepisují i mistři světa

Jaroslav připomíná, že právě díky programu ZAV je Česko stále velmocí v rychlopsaní. „Díky tomu nedoslýchavým a ohluchlým přepisují i mistři světa! Je sice fakt, že většina z nich dostuduje, nastoupí do zaměstnání a pak

třeba s přepisem skončí, na druhou stranu pořád dorůstají další přepisovatelé.“ Samozřejmě ale ne vždy je možné – ať již z technických či ekonomických důvodů, aby se přepisovatel dostavil na místo konání akce.

„České vysoké učení technické vytvořilo software, který umožňoval přepis online.“

„Proto jsme vypsalí další projekt, který opět podpořila Nadace Vodafone, který si dal za úkol vytvořit technické zázemí pro přepis online na dálku. S technickým řešením pomohlo České vysoké učení technické – několik doktorandů v čele se Zdeňkem Bumbálkem – vytvořilo software, který umožňoval přepis online.“

V roce 2008 však přišla krize. A když později vzniklo Centrum zprostředkování simultánního přepisu při České unii neslyšících a v srpnu 2010 se registrovalo jako poskytovatel sociální služby, byl problém.

„Ministr Drábek tehdy vydal nařízení, že na další rok nepodpoří žádnou novou sociální službu. Že na ni ministerstvo nedá ani korunu. Hledali jsme proto možnosti, jak to překlenout. Opět pomohla Nadace Vodafone a také Konto Bariéry a vznikl sociální Transkript online. Myšlenka byla taková, že bude simultánní přepis nabízet komerčním organizacím a když vydělá více než na pokrytí nákladů, použijí se přepisy i mimo komerční sféru – pro potřebné uživatele se sluchovým postižením. Jako první začala tuto službu využívat ČSOB – a Transkript časem vyvinul aplikaci eScribeDroid, která umožňuje uživatelům využívat také automatický přepis. Z pohledu konference INSPO bylo neméně důležitým krokem i vyvinutí programu Polygraf, který má na

INSPO 2019

svědomí Středisko Teiresiás při Masarykově univerzitě. Tento program přenáší simultánní přepis na tablety – přepis se pak promítá jak na plátno, tak na tablety.“

Přelomová spolupráce

Když Jaroslav rekapituluje, vzpomene i na rok 2005, po kterém začala spolupracovat Technická univerzita Liberec se společností Newton Media, která dělá monitoring médií.

„Díky této spolupráci vznikla společnost Newton Technologies, která se zaměřila na vývoj hlasových technologií. Zpracovávají spoustu přepisů – rozhlasových i televizních pořadů – a byli nakloněni pomoci prostřednictvím hlasových technologií i lidem se sluchovým postižením. Navázali jsme tak úzkou spolupráci s panem Herianem, šéfem Newton Technologies, jehož pracovníci měli postupně několik přednášek na naší konferenci. Představovali tam například Newton Dictate, který umožňuje diktovat text do Wordu.“

Letošní jubilejní 20. ročník konference INSPO měl být podle Jaroslava symbolický – měl předvést, kam se za dobu trvání konference posunuly technické

možnosti informačních a komunikačních technologií a kde všude pomáhají.

„Společnost Newton Technologies zpracovává spoustu přepisů rozhlasových i televizních pořadů.“

TV Beey

„Měli jsme spolu na podzim schůzku, na které mi pan Herian ukázal aplikaci, na které běžela online spousta rádií – v 18 různých jazycích – v maďarštině, polštině... A u všech běžel online simultánní přepis! To je opravdu neuvěřitelný

pokrok. Zatímco dříve přepis neuměl ani udělat tečku za větou... Tak jsme se hned na místě dohodli, že do konference INSPO vytvoří Newton Technologies aplikaci, kterou by mohli sluchově postižení uživatelé používat k titulkování video obsahu na internetu.“

Díky tomu pak firma Newton Technologies byla schopna během několika dnů po rozjetí koronavirové pandemie spustit TV Beey, na níž zveřejňuje nejdůležitější videa a televizní pořady opatřené automatickými titulky pro osoby se sluchovým postižením.

INSPO 2020: nový termín 12. října

Díky vstřícnosti pracovníků Kongresového centra a Střediska Teiresiás, kteří jsou nepostradatelní pro zajištění technického zázemí konference, se podařilo během pár dnů domluvit náhradní termín.

„INSPO 2020 se tedy uskuteční – doufejme – v pondělí 12. října. Těší nás, že jen minimum přihlášených zrušilo registraci. Očekáváme tedy, že loňský rekord 521 účastníků o dost překonáme.“ ■

Držme tedy palce, ať se – koronavirovými navzdory – jubilejní 20. ročník vydaří!

HISTORICKÉ OKÉNKO

TEXT: Miloš Lang
FOTO: warengo.com

THOMAS ALVA EDISON

VĚDEC, VYNÁLEZCE A PODNIKATEL SE SLUCHOVÝM POSTIŽENÍM

Thomas Alva Edison se narodil 11. února 1847 ve státě Ohio v USA a zemřel 18. října 1931 ve státě New Jersey na atlantickém pobřeží USA. Byl to nejznámější americký vynálezce 19. až 20. století. Za jeho největší vynález je považována obyčejná žárovka, která doslova rozzářila noční život na Zemi. Sám jsem slyšel, jak lidem elektrifikace a zavedení žárovek do domácností změnila život. Aby rozsvítil lidem doma žárovku, musel postavit elektrárnu a rozvést elektřinu do jejich domovů. Na jeho jméno je vedeno 2332 vynálezů, další tisíce jsou vedeny na jeho firmy.

Neměl lehké dětství. Od malička byl hodně nemocný, do školy chodil pouze krátce. Protože špatně slyšel, ředitel školy doporučil učení doma. Byl velmi podnikavý. Ve čtrnácti letech začal zaměstnávat děti ze svého okolí pěstováním zeleniny, kterou pak prodával. V 15 letech začal

vydávat vlastní noviny. Mnoho jeho vynálezů souviselo s faktem, že pracoval jako telegrafista. S tímto povoláním souvisely jeho první vynálezy, zbohatnutí na nich a začátek jeho podnikání v elektrotechnice. Utržené peníze investoval do zařízení, které bylo celosvětově prvním zařízením vybudovaným za účelem vývoje a aplikace nových vědeckých poznatků a technologií.

V letech zavádění elektrické energie do běžného života byla ostře diskutována otázka zavádění jednosměrného nebo střídavého proudu. Edison byl zastáncem první možnosti, zastáncem druhé byl George Westinghouse a Nikola Tesla. Tesla dával přednost střídavému proudu kvůli přenosu. Edison střídavý proud odmítal údajně z důvodu většího nebezpečí provozu. Z tohoto sporu vzešly dvě největší světové firmy v oboru elektrotechniky: Westinghouse a General Electric.

Thomas Alva Edison šel velmi pragmaticky a cílevědomě za výsledkem, kterým bylo využití jeho nápadů k výrobě prodejných produktů. Proto během svého života založil řadu firem. Zaměstnával v nich mnoho nadaných lidí, jež pečlivě osobně vybíral.

Nejslavnějším zaměstnancem v celé historii Edisonových firem je Nikola Tesla, který však poté, co mu Edison nezaplatil za zakázku, firmu opustil. Tesla měl zefektivnit motory pracující se stejnosměrným proudem. Vyřešil to nahrazením proudem střídavým, takže splnil zadání, ale Edison celou domluvu popřel a tvrdil, že šlo jen o vtip, který Tesla nepochopil, protože se ještě nesžil s americkým stylem humoru. Jako úspěšný podnikatel a vynálezce byl pro celý svět prototypem Američana. Je paradoxní, že Edison, který byl téměř hluchý, vymyslel přístroj fonograf, který přinesl zvuk milionům lidí. ■

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

Kdo máte Facebook a jste fanoušky Svazu či projektu Jsem jedno ucho, určitě jste si všimli, že pro vás natáčíme krátká osvětová videa Věděli jste, že...

Přinášíme vám malou ochutnávku.

Máte tipy, co by v dalších dílech nemělo chybět?

Napište na cezova@snn-cr.cz.

Děkujeme!

1 ...dobrovolník Lukáš Víték z Prahy vytiskl tlumočnickům Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR na 3D tiskárně ochranné štíty? Štít se skládá z plastové čelenky, gumičky a plastového průhledného štítu. Tisk čelenky na 3D tiskárně trvá 1,5 hod. a následná kompletace 15 minut.

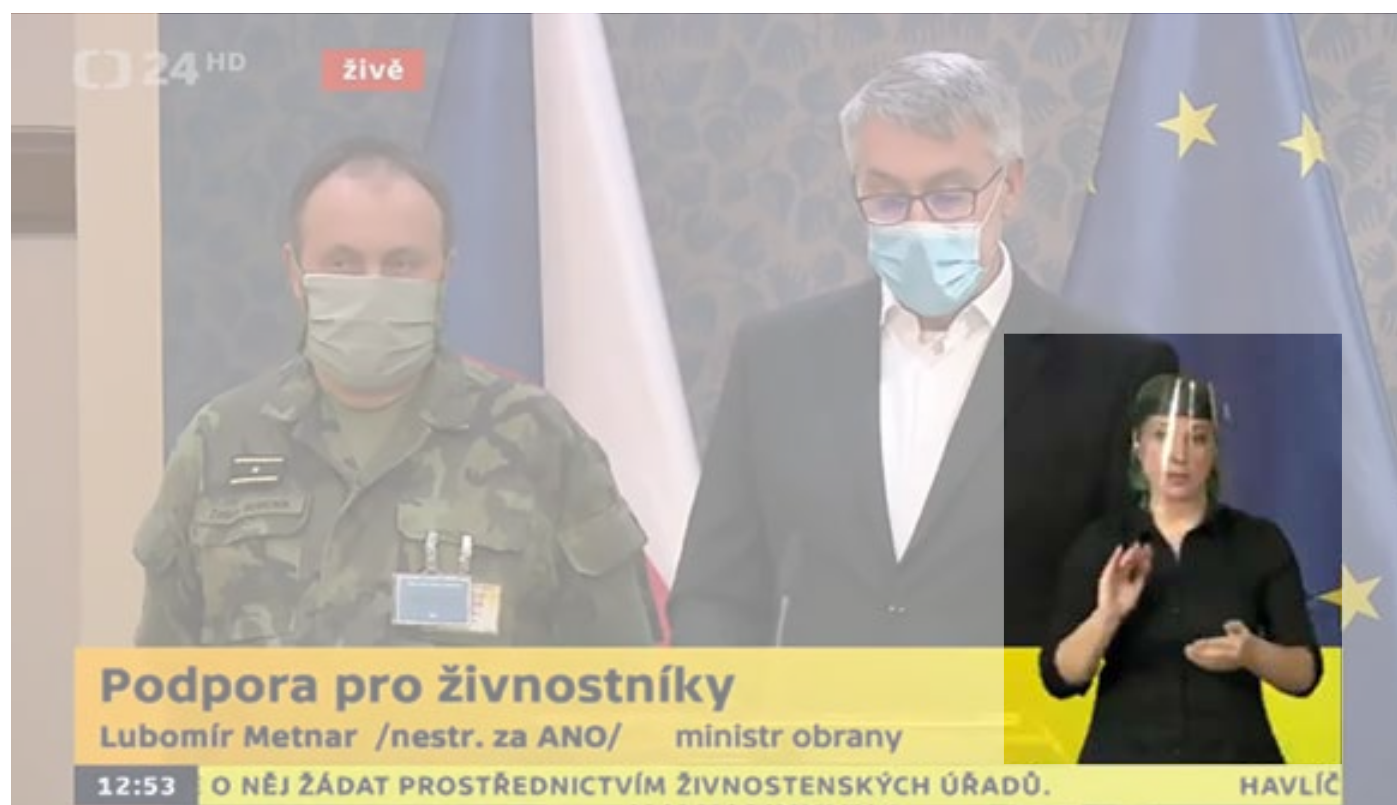
2 ...trvalý hluk ve vaší domácnosti pro vás představuje nebezpečí? Hluk je tak silný stresor, že si na něj váš mozek nikdy nezvykne. Může tedy způsobit vážné zdravotní potíže včetně vysokého tlaku či zvýšeného rizika srdečního infarktu. Podle odborných studií se nejlépe cítíme při intenzitě zvuku kolem 30 až 35 dB.

3 ...Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR na webových stránkách vytvořil záložku COVID-19 v ČZJ, kde najdete všechny aktuální informace o koronaviru ve znakovém jazyce?

4 ...radnice Prahy 3 spustila novou službu, která usnadní telefonickou komunikaci osobám s postižením sluchu, nedoslýchavým, seniorům a případně cizincům, kteří v českém jazyce preferují psanou formu projevu? Služba je pro občany zdarma. Nová služba online doslovného přepisu Zelené infolinky 800 163 163 je k dispozici každý pracovní den od 9 do 18 hodin.

5 ...společnost NEWTON Technologies zprovoznila zdarma online televizi TV Beey pro osoby se sluchovým postižením? Lze si přehrát desítky důležitých zpravodajských relací, důležitá mimořádná vysílání a videa populárních osobností. Všechna videa jsou opatřena automatickými titulky. ■

Nový díl Věděli jste, že... najdete každé pondělí na FB Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR a na FB Jsem jedno ucho.

TÉMA

TEXT: Veronika Cézová

FOTO: Veronika Cézová, pixabay.com

JAK KORONAVIRUS OVLIVNIL KOMUNITU LIDÍ SE SLUCHOVÝM HANDICAPEM?

Zrušená konference INSPo, NGO Market, Týden mozku Akademie věd ČR, desítky dlouho plánovaných akcí našich pobočných spolků po celé republice...

Na první pohled by se mohlo zdát, že koronavirus komunitu lidí se sluchovým handicapem úplně ochromil. Jak však ukázaly události posledních pár týdnů, COVID-19 znamenal pro naši komunitu i velkou výzvu.

Začátek března byl ve znamení důležitých briefingů. Ať již na vládě nebo na jednotlivých ministerstvech. Briefingy Česká televize přenášela živě tak, aby měli občané České republiky aktuální informace.

Byla tu však skupina obyvatel, která se k informacím nedostala. Jak správně tušíte, jednalo se o neslyšící, kterých je v České republice dle kvalifikovaných odhadů zhruba 10 tisíc.

Zatímco v okolních státech byli tlumočníci znakového jazyka u všech důležitých briefingů, u nás se přes opakující se žádosti naší a jiných organizací, ale i jednotlivců, stále nic nedělo.

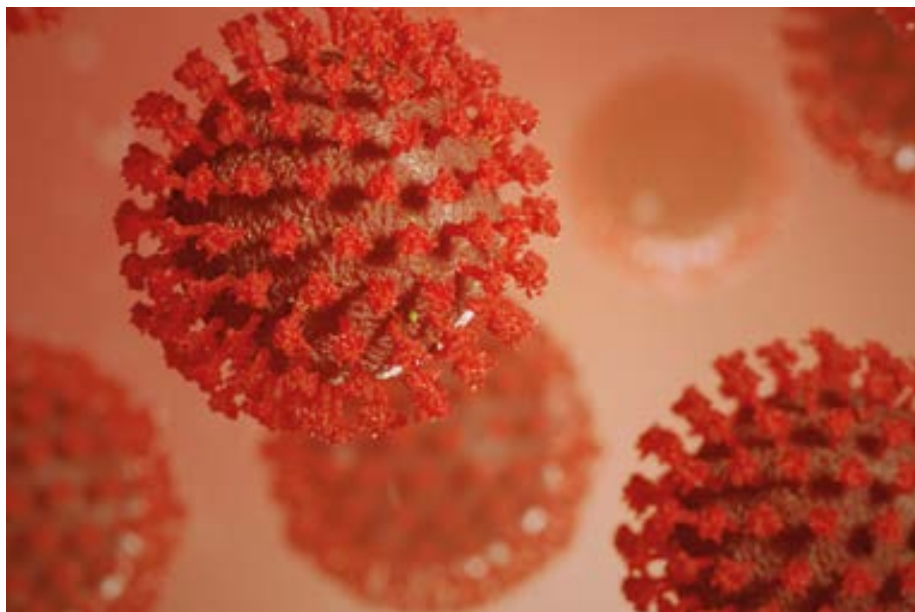
Otevřený dopis premiérovi

Proto náš Svaz 10. března otevřeným dopisem, který jsme rozeslali do médií, vyzval premiéra Andreje Babiše, aby učinil nápravu – tedy aby zajistil u všech briefingů, kde se řeší epidemiologická opatření, tlumočníky znakového jazyka tak, aby i neslyšící občané měli přístup k informacím v jejich mateřském jazyce.

Otevřený dopis premiérovi, tlak našeho Svazu a dalších organizací, tlumočnicků znakového jazyka v České televizi a jednotlivců nakonec znamenal, že se povedlo historicky nevídané – u všech briefingů byl na obrazovce České televize tlumočnick znakového jazyka.

Povinné roušky

Dalším důležitým zlomem byl 18. března, kdy vláda nařídila povinné nošení roušek či jiných ochranných prostředků.

Okamžitě se ukázalo, že toto nařízení vůbec nevzalo v potaz potřeby neslyšících, nedoslýchavých a ohluchlých lidí, pro které je při komunikaci zásadní odezírání.

Dali jsme proto výzvu na stránky našeho projektu Jsem jedno ucho, kde jsme na tento problém upozornili.

Ochranné štíty pro tlumočníky

Obratem se nám ozval Lukáš Vítek z Prahy, který nám na 3D tiskárně vytiskl osm ochranných štítů, které nám daroval a dovezl do Svazu do Karlína. Jako jedna z prvních využila ochranný štít tlumočnice Monika Boháčková, která díky tomu mohla tlumočit pražské zastupitelstvo.

Koronavirus způsobil, že se na nás kromě médií obracely denně desítky lidí. Neslyšící, nedoslýchaví, ale i ohluchlí chtěli vědět aktuální informace. Zřídili jsme proto na webových stránkách www.snn-cr.cz záložku COVID-19 v ČZJ, kde předkládáme do znakového jazyka všechny novinky a důležitá rozhodnutí vlády ohledně koronaviru.

Video pro ministerstvo zdravotnictví

A další spolupráce na sebe nenechala dlouho čekat. Náš Svaz domluvil s Ministerstvem zdravotnictví a organizací Deaf Friendly, že neslyšící budou natáčet pro ministerstvo osvětová videa ke koronaviru. V době uzávěrky dubnového časopisu **neslyšící natočili pro Ministerstvo zdravotnictví ČR prvních šest videí** – například [Jak chránit sebe a své okolí](#) nebo [Jak postupovat při návštěvě lékaře](#).

„Podařilo se propojit naše kontakty s ministerstvem zdravotnictví a s Deaf Friendly a nastavit spolupráci tak, že nyní již vše bez problémů šlape a natáčeji se další a další videa. Nyní bychom byli rádi, kdyby se tato tlumočená a titulkovaná videa dostala rovněž do televizního vysílání, neboť TV stanice tato videa vysílají bez zajištění přístupnosti. I o to se již MZ snaží a snad se to brzy podaří,“ věří **Šárka Prokopiusová**, prezidentka Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR.

Díky této spolupráci začínají ministerstva vnímat potřeby neslyšících.

A začínají si uvědomovat, jak je důležité, aby byly informace přístupné všem skupinám obyvatel – tedy i uživatelům znakového jazyka, kterých je v České republice podle kvalifikovaného odhadu cca 10 tisíc.

„Ministerstvo zdravotnictví se z našeho pohledu velmi snaží. Je chápavé k potřebám neslyšících i k tomu, co potřebujeme my pro překlad. Věříme, že tato spolupráce bude fungovat i nadále,“ říká **Kateřina Pešková** z Deaf Friendly.

TV Beey

Velmi zásadním zlomem, který přišel v polovině března, bylo i rozšíření titulkování – vznik nové televize TV Beey, která přináší nejdůležitější televizní pořady a videa o konoravirové pandemii s titulky pro sluchově handicapované.

„Na titulkování videí jsme nasadili náš systém pro automatický převod řeči do textu. Pokud je video kvalitní, vše probíhá automaticky a byli bychom schopni titulkovat stovky pořadů denně, ale u nekvalitních nahrávek musí naši editoři automatický text opravovat, a to nás zatím limituje,“ popsal zázemí nové služby ředitel NEWTON Technologies Petr Herian.

Abby měli lidé se sluchovým postižením dostatečné množství informací, rozhodla se firma poskytnout přístup

Maminka! I tyto roztomilé obrázky přinášejí tyto náročné dny... Na snímku Emilka, dcera Milana Fritze a tlumočnice znakového jazyka Pepe Kalousové.

Dohromady 40 roušek daroval Pražský spolek neslyšících starostovi Prahy 12 Janu Adamcovi. Na fotce místopředsedkyně spolku Denisa Lincová a předseda Pavel Šturm.

k automatickému titulkování dočasně zdarma pro všechny, kdo vytvářejí videa. Díky tomu jsou takto k dispozici videa internetové televize DVTV a dalších médií.

Pomoc napříč kraji i organizacemi

Kromě rozšířeného tlumočení ve zpravodajství došlo i k dalším aktivitám, které pomohly lidem se sluchovým handicapem – např. Úřad práce zavedl linku pro neslyšící. Službu Call centra mohou využít lidé nedoslýchaví, ohluchlí či lidé s kochleárním implantátem, kteří potřebují zprostředkovat řeč operátora psanou formou. Službu zajišťují profesionální přepisovatelé sociálního podniku Transkript online, jejichž vysoká rychlost psaní na klávesnici umožňuje časově efektivní a plnohodnotný rozhovor mezi volajícím klientem a operátorem.

Dalšími aktivitami jsou i informační videa, která natáčí organizace TamTam ve spolupráci s Ministerstvem vnitra ČR a Policií ČR, zavedení krizové linky, Tichý svět zpřístupnil online kurz znakového jazyka (1. modul) zdarma, organizace Centrum pro dětský sluch Tamtam nabízí psychologickou poradnu pro osoby se sluchovým postižením i v českém znakovém jazyce. A zapomenout nesmíme ani na dobrovolníky napříč spolky Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, kteří šli roušky například pro domovy seniorů.

Jako Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR uděláme vše pro to,

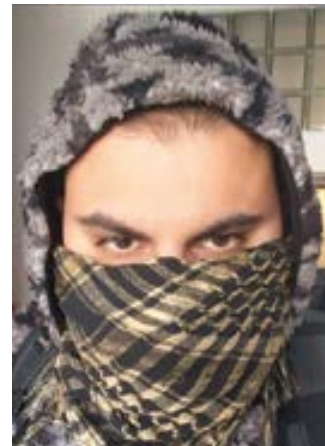
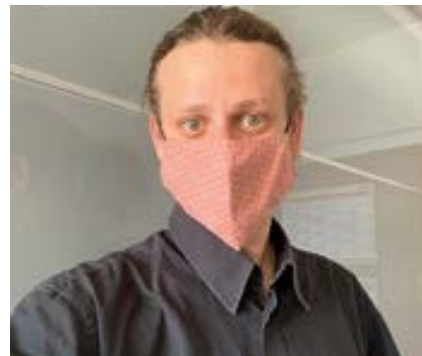
aby se i do budoucna myslelo (nejen) ve zpravodajství na lidi se sluchovým handicapem. Koronavirus a s ním spojená pandemie totiž ukázaly, že lidé se sluchovým handicapem mají ztížený přístup k informacím.

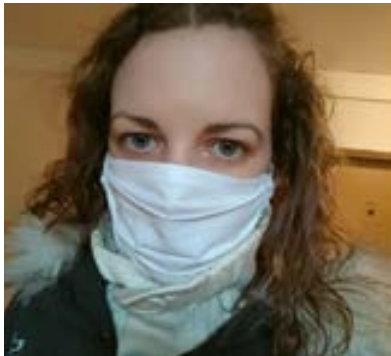
Věříme tedy, že se tlumočníci znakového jazyka do budoucna stanou pevnou součástí zpravodajských relací. A že se bude titulkovat co nejvíce pořadů tak, aby příjem informací byl komfortní i pro půl milionu nedoslýchavých a ohluchlých lidí. ■

SNN ČR jde již několik let **příkladem ve zpřístupňování informací neslyšícím**. Vydává a tiskne vlastní **dvouměsíčník Jsem jedno ucho**, kde je každý článek přeložený do znakového jazyka a neslyšícím přístupný díky QR kódu, který uživatele přesměruje na kanál YouTube, kde je článek naznakovaný.

Stejně funguje i **projekt Jsem jedno ucho, vlajkový projekt SNN ČR**, který každý pátek na webu a Facebooku představuje životní příběh osobnosti se sluchovým handicapem. Pro ohluchlé a nedoslýchavé, kterých je v ČR 0,5 milionu, je příběh přístupný v psané podobě; pro neslyšící je přeložený do znakového jazyka.

BEZ ROUŠKY ANI RÁNU!

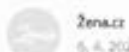

JSME V MÉDIÍCH!

Ashley Lawrenceová | Foto: Ashley Lawrence / GoFundMe

Žena.cz
6. 4. 2020

zdraví koronavir

Ashley Lawrenceová studuje vysokou školu v Kentucky a její hlavní obor je vzdělávání neslyšících. Když se v médiích v souvislosti s pandemií koronaviru začaly objevovat zprávy, jak lidé nosí roušky, napadlo ji, že neslyšícím to zkomplikuje vzájemnou komunikaci.

Na Facebooku o tom napsala příspěvek, ve kterém vysvětlila, že lidé pak nemohou odeslat je rtů a nerozumí, co jim kdo říká. A navíc jim to ztěžuje používání znakového jazyka.

"Pokud někdo onemocní, tyto speciální roušky pomohou i ošetřujícímu lékaři a mohou se tak vzájemně se sluchově postiženým pacientem domluvit," vysvětlila Lawrenceová, která k výrobě roušek spustila i sbírku na [GoFundMe](#).

Dobrovolníci ji během pár dní poslali 3387 dolarů (v přepočtu asi 86 500 korun) a momentálně jí peníze nevybírá. V nejbližší době navíc plánuje zveřejnit návod i na YouTube, aby si každý mohl "průhlední" roušky vyrobit sám.

"Děláme to všechno zadarmo, na GoFundMe jsme vybírali peníze na materiál a poštovné. Další prostředky, které vybereme navíc, darujeme organizaci Hands & Voices," říká Lawrenceová.

Speciální ochranné pomůcky využívají i tlumočníci do znakové řeči v České televizi, a to průhledný plexisklový štít. "Je důležité, aby nám bylo vidět na ústa," říká Pavlína Zarušová, která do znakové řeči začala tlumočit i zpravodajské události v regionech. Ji dříve mluvčí organizace Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR Veronika Cécová uvádí, že neslyšící nemají k informacím stejný přístup jako slyšící. Veliká sdělení vlády týkající se koronaviru jí Česká televize vysílá s tlumočením do znakové řeči.

Premiér by měl mít i vedle sebe tlumočnicka do znakové řeči, říká Linda Hudson | (14.3.) | Video: IDNES.cz

helpnet.cz
Informační portál pro osoby se specifickými potřebami

PROGRAM DOPRAVNÍ MOBILITY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Vyberte si téma >

Aktuálně | O portálu | Monitoring médií | Mapa serveru | Kalendář akcí

BLESK CZ ZPRÁVY Politika Události Svět Epicentrum Počasí Krimi

Neslyšící nerozumí! Tlumočníci do znakového jazyka museli vyměnit roušky za štíty. Slova se liší artikulací a mímikou

01.04.2020 - 09:50

Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR (SNN ČR), tuzemská největší organizace pomáhající lidem se sluchovým postižením, připravuje ve spolupráci s organizací Deaf Friendly pro Ministerstvo zdravotnictví ČR videa ke koronaviru ve znakovém jazyce. Video natočily sami neslyšící.

V současné době neslyšící natočili pro Ministerstvo zdravotnictví ČR prvních šest videí – například „Jak chránit sebe a své okolí“ nebo „Jak postupovat při návštěvě lékaře“. Video jsou přístupná na webových stránkách SNN ČR – www.snn.cz v první záložce COVID-19 v ČZJ.

„Podařilo se propojit naše kontakty s ministerstvem zdravotnictví a s Deaf Friendly a nastavit spolupráci tak, že nyní již vše bez problémů šlape a natočily se další a další videa. Nyní bychom byli rádi, kdyby se tato tlumočená a štučková videa dostala rovněž do televizního vysílání, neboť TV stanice tato videa vysílají bez zajištění přístupnosti. I o to již se MZ snaží a snad se to brzy podaří,“ věří Šárka Prokopiusová, prezidentka Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR.

Díky této spolupráci začínají ministerstva vnímat potřeby neslyšících. A začínají si uvědomovat, jak je důležité, aby byly přístupné informace všem skupinám obyvatel – tedy i uživateli znakového jazyka, kterých je v České republice podle kvalifikovaného odhadu cca 10 tisíc.

„Ministerstvo zdravotnictví se z našeho pohledu velmi snaží. Je ohápné k potřebám neslyšících i k tomu, co potřebujeme my pro překlad. Věříme, že tato spolupráce bude fungovat i nadále,“ říká Kateřina Pešková z Deaf Friendly.

SNN ČR jde již několik let příkladem ve zpřístupňování informací neslyšícím. Vydává a tiskne vlastní dvouměsíčník Jsem jedno ucho, kde je každý článek přeložený do znakového jazyka a neslyšícím přístupný díky QR kódu, který uživatel přeměňuje na kanál YouTube, kde je článek naznakovaný.

Stejně funguje i projekt Jsem jedno ucho, vialkový projekt SNN ČR, který každý pátek na webu a Facebooku představuje životní příběh osobnosti se sluchovým handicapem. Pro ohluchlé a nedoslýchavé, kterých je v ČR 0,5 milionu, je příběh přístupný v psané podobě: pro neslyšící je přeložený do znakového jazyka.

Tento pátek představí projekt již 61. osobnost Terezu Hromádkovou, neslyšící dceru známého produkčního Zdeňka Hromádky.

Veronika Cézová

Klíčová slova: Aktuálně

Jen co si kvůli vládnímu nařízení tlumočníci nasadili roušky, neslyšící jim přestali rozumět. Některá slova se totiž odlišují pomocí artikulace a mímiky. Záchranou jsou průhledné štíty.

S příchodem pandemie se ukázala složitost znakového jazyka. Zakrytá ústa tlumočnicků znemožnila neslyšícím plně porozumět. Jeden znak rukou totiž může znamenat i tři naprosto odlišná slova. „Například pro slova Eva, středa a knedlík je ve znakovém jazyce jeden znak. Zde je proto důležité, aby neslyšící viděli tlumočnickovi na ústa. Díky odezírání pak pozná, jaké slovo se znakuje,“ vysvětlila ze Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR Veronika Cézová.

Štíty z tiskárny

Záchrana přišla v podobě průhledných štítků, přes které je vidět mímika. Nejen pro tlumočnický je vyrábí Lukáš Vítek (21) z Prahy. „Štík se skládá z plastové čelenky, z gumíčky, která drží čelenku na čele, a z plastového průhledného štítku. Tu čelenku tisknu na 3D tiskárně, přičemž jedna je hotová za 1,5 hodiny. Následná kompletace trvá asi 15 minut,“ popsal Lukáš.

Problém mají i jiní

Neprůhledné roušky jsou velký problém i pro nedoslýchavé a ohluchlé. „Na náš svaz se obrací v těchto dnech firmy, ale i státní instituce, jejichž zaměstnanci mají problém komunikovat právě s lidmi nedoslýchavými a ohluchlými,“ říká Cézová. Podle ní sá na poštách, na úřadech a na dalších místech pracovníci často neuvědomovali, jak důležité je pro nedoslýchavé a ohluchlé odezírání. „V současné situaci se tak s nedoslýchavými a ohluchlými nedorozumí,“ dodala.

Víte, že...

...neslyšících je v ČR cca 10 tisíc, dalších půl milionu lidí je nedoslýchavých a ohluchlých?

Domů / Aktuálně / Neslyšící natočily pro ministerstvo zdravotnictví videa o koronaviru ve znakovém jazyce

Neslyšící natočily pro ministerstvo zdravotnictví videa o koronaviru ve znakovém jazyce

01.04.2020 - 09:50

Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR (SNN ČR), tuzemská největší organizace pomáhající lidem se sluchovým postižením, připravuje ve spolupráci s organizací Deaf Friendly pro Ministerstvo zdravotnictví ČR videa ke koronaviru ve znakovém jazyce. Video natočily sami neslyšící.

V současné době neslyšící natočili pro Ministerstvo zdravotnictví ČR prvních šest videí – například „Jak chránit sebe a své okolí“ nebo „Jak postupovat při návštěvě lékaře“. Video jsou přístupná na webových stránkách SNN ČR – www.snn.cz v první záložce COVID-19 v ČZJ.

„Podařilo se propojit naše kontakty s ministerstvem zdravotnictví a s Deaf Friendly a nastavit spolupráci tak, že nyní již vše bez problémů šlape a natočily se další a další videa. Nyní bychom byli rádi, kdyby se tato tlumočená a štučková videa dostala rovněž do televizního vysílání, neboť TV stanice tato videa vysílají bez zajištění přístupnosti. I o to již se MZ snaží a snad se to brzy podaří,“ věří Šárka Prokopiusová, prezidentka Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR.

Díky této spolupráci začínají ministerstva vnímat potřeby neslyšících. A začínají si uvědomovat, jak je důležité, aby byly přístupné informace všem skupinám obyvatel – tedy i uživateli znakového jazyka, kterých je v České republice podle kvalifikovaného odhadu cca 10 tisíc.

„Ministerstvo zdravotnictví se z našeho pohledu velmi snaží. Je ohápné k potřebám neslyšících i k tomu, co potřebujeme my pro překlad. Věříme, že tato spolupráce bude fungovat i nadále,“ říká Kateřina Pešková z Deaf Friendly.

SNN ČR jde již několik let příkladem ve zpřístupňování informací neslyšícím. Vydává a tiskne vlastní dvouměsíčník Jsem jedno ucho, kde je každý článek přeložený do znakového jazyka a neslyšícím přístupný díky QR kódu, který uživatel přeměňuje na kanál YouTube, kde je článek naznakovaný.

Stejně funguje i projekt Jsem jedno ucho, vialkový projekt SNN ČR, který každý pátek na webu a Facebooku představuje životní příběh osobnosti se sluchovým handicapem. Pro ohluchlé a nedoslýchavé, kterých je v ČR 0,5 milionu, je příběh přístupný v psané podobě: pro neslyšící je přeložený do znakového jazyka.

Tento pátek představí projekt již 61. osobnost Terezu Hromádkovou, neslyšící dceru známého produkčního Zdeňka Hromádky.

Veronika Cézová

Klíčová slova: Aktuálně

Daniel Křetínský: POZITIVNÍ TESTI s koronavirem

Můj boj s koronavirem

BLESK

POKAZ, NEBO VRÁCENÍ PENĚZ?

Velikonocce

KORONAVIRUS

Eva, středa, nebo knedlík?

TH slova, jeden znak

Štíty z tiskárny

Problém mají i jiní

Víte, že...

JSME V MÉDIÍCH!

V ČESKÉ REPUBLICE
JE NEDOSTATEK
TLUMOČNÍKŮ

TÝDEN 16.-22. 3. 2020

MOZKU

Slyšet očima

[Promítání i tví](#)

Deprovozní program

Film a beseda

pondělí 16. 3., 8:00-10:00
Praha 3, Národní 1000/3, Akademie věd ČR, sál C 205

Věková skupina: studenti SŠ, studenti VŠ, dospělá veřejnost

Rakousko je jedním z mála států, který uznal znakový jazyk jako další oficiální řeč. I přes možnosti tlumočení se však situace tamní neslyšící komunity nedá považovat za ideální. Neslyšící pomlčka Helene Jarmerová, jedna z postav snímku, se to snaží změnit. Mladí neslyšící manželé Hagerovi přemítají, do jaké míry nedoslýchavost ovlivní život jejich čerstvě narozeného syna Emila. Studentka Aysel se snaží zvládnout vstup do svého prvního zaměstnání. Observační dokument zachycuje střetky ze životů několika neslyšících a zaměřuje se přitom na sílu a barevnost paralelního světa znakového jazyka. Na film naváže beseda s Veronikou Cézovou ze Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob, která přiblíží situaci v Česku.

Přednášející

Ing. Veronika Cézová
 Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR

Veronika Cézová je fiskovou majitelkou Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR. Je autorkou projektu Jsem jedno ucho, v rámci kterého každý týden představuje široké veřejnosti příběhy lidí se sluchovým handicapem.

BYLI JSME PŘI TOM!

TEXT: Veronika Cézová
FOTO: Veronika Cézová

ZLÍNSKÝ SPOLEK NESLYŠÍCÍCH

Scházíme se v klubovně Zlínského spolku neslyšících. CODA tlumočnice (slyšící potomek neslyšících rodičů) Renata Trávníčková mě usazuje k velkému stolu.

Za chvíli se k nám přidává muž ve středních letech. „To je předseda spolku,“ říká mi Renata. Vzhlednu k němu. Jeho tvář mi přijde povědomá.

A pak začne znakovat. A sem tam slyším jeho hlas.

„Dobrý den, Miroslav Fritz,“ představuje se mi.

„Fritz? Tatínek Milana, kterého jsme měli v únorovém časopisu Jsem jedno ucho na titulce?“

„Přesně tak. Ale já nemám tak kudrnaté vlasy,“ směje se Miroslav.

Z Prahy vezu do Zlínského spolku neslyšících, pobočného spolku Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, knihu Jsem jedno ucho z roku 2018. A samozřejmě nechybí ani její pokračování z minulého roku – Jsem jedno ucho. Stále!

Usedá k nám místopředseda spolku Jaroslav Mandok, který se zvědavostí bere do ruky druhou knihu. Při listování každou chvíli znakuje: „Jé, tu znám, toho také znám! No jo, Věrka Oračková z Brna, hele a tady je tlumočnice Monika Boháčková!“

„Jsou to příběhy lidí se sluchovým handicapem napříč republikou. Jak to, že jich tolik znáte?“ zajímá mě.

„To je proto, že jsem pracoval čtvrt století ve výkonném výboru Svazu neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR,“ vysvětluje Jarďa. „Čtyři roky jsem byl předsedou našeho spolku – tehdy ještě Základní organizace neslyšících Zlín, jezdil jsem tedy pravidelně každý měsíc do Prahy na výkonný výbor. A v organizaci jsem snad čtyřicet let... Začínal jsem jako pokladník, byl jsem sportovní referent, místopředseda, předseda... A teď jsem znovu místopředseda.“

Do zlínského spolku jsem přijela doslova za pět minut dvanáct. Ve chvíli, kdy už se vědělo, že se ruší akce nad 100 lidí.

Předseda Zlínského spolku neslyšících Miroslav Fritz (vlevo) a místopředseda Jaroslav Mandok si přes QR kód načítají v knize **Jsem jedno ucho. Stále!** příběh Petry Gluchové, 20. osobnosti projektu, ve znakovém jazyce.

„Zítřka se tu budeme scházet naposledy, jedna členka slaví osmdesáté narozeniny. Pak klubovnu na čtrnáct dnů zavřeme a uvidí se. Bohužel musíme kvůli koronaviru zrušit naši tradiční velkou akci – Moravský pohár (turnaj karet).“

Jak dají o změnách vědět svým členům?

„Jelikož je mnoho našich členů již v seniorském věku, píšeme například smsky. Těm mladším píšeme e-maily. Nebojíme se, že by se to někdo nedozvěděl, snažíme se všechny změny vždy oznamovat včas s předstihem. A navíc máme jistotu, že si to naši neslyšící navzájem vždy řeknou,“ vysvětluje Jarďa.

Současnou situaci nepodceňuje ani předseda Mirek, ani místopředseda Jarďa. Každý z nich však má na podporu imunity vlastní názor.

„Piji hlavně bylinkové čaje. A osvědčila se mi kombinace zázvor, med a citron,“ vypočítává Mirek.

„To já se ráno chráním slivovicí. A kdyby to nepomohlo, tak už snad jedině natáhnout šprcgumu přes celé tělo,“ směje se Jarďa.

Když mi tlumočnice přeloží jeho návod, vytřeštím oči. Jarďa si všimne mého výrazu a začne se znovu smát. „Miluji legraci. Přece nebudu protivný dědek!“

Členská základna stárne

V prostorách, kde se nachází klubovna, sídlí zlínská neslyšící od roku 2012. „Dříve jsme byli – ještě jako Základní organizace neslyšících Zlín – v jiných prostorách. Ve zdejších prostorách, které jsou poskytovány od magistrátu města Zlín a jsou pod Centrem zdravotně

postižených, o.p.s., jsme jako Zlínský spolek neslyšících osm let," říká Jarda.

„Přes sport se snažíme nalákat i mladší neslyšící na společné akce.“

Členské základně je v průměru 64 let. „Hodně nám teď populace zestárla, mladých nepřibývá, mají jiné sportovní aktivity a nepotřebují navštěvovat klubovnu tolik jako dříve. Na druhou stranu se právě přes sport snažíme

nalákat i mladší neslyšící na společné akce.“

Akcí, které zlnší neslyšící pořádají pro své členy, není rozhodně málo. Pravidelně slaví Den matek, Den otců, Mezinárodní den neslyšících, pro seniory pořádají soutěže, vánoční posezení pro děti, pak Mezinárodní den dětí.

„S Automotoklubem pak pořádáme akci na dopravním hřišti v Malenovicích zakončenou opékáním špekáčků,“ říká Milan.

Dvakrát ročně pořádá Zlínský spolek neslyšících karetní turnaj, o Velikonočních se pořádají soutěže o nejlepší pomazánky, děti malují vajíčka.

„A je tu nějaká akce, která se koná jen u vás ve spolku ve Zlíně a na kterou jste hrdí?“ zajímá mě.

„Ano, v žádném jiném spolku nemají Koštování slivovice!“ říká radostně Jarda. „To je naše opravdová specialita, která v únoru slavila již 13. výročí. Každý donese vzorek – půl litru slivovice, potom se udělá rozpis s číslem, aby se nevědělo,

kteřá slivovice komu patří. No a potom už se posadíme, koštujeme a dáváme body. Pět je nejvíc,“ vysvětluje Jarda.

Letošní ročník vyhrál neslyšící ze Šumperku. „A vloni to vyhrál můj syn Marek Mandok...“

„A jaká byla účast?“

„Dva roky zpátky 19 soutěžících, vloni 14. A letos jen osm. Je teď malá úroda a ne každý má slivovici,“ popisuje Jarda.

„V žádném jiném spolku nemají Koštování slivovice! To je naše specialita.“

Novinkou jsou ve Zlínském spolku neslyšících aktivity jako trénování paměti, tvořivá dílnička nebo kvízy.

„Připravujeme je společně se Zdeňkou Holbovou a Vlastou Bartošikovou. Neslyšící jsou hodně soutěživí a do her nadšení. Už dříve jsme měli kvízy ve stylu televizního Kolotoče. Byli tři soutěžící, kteří hádali tajenku. Máme novou sociální pracovníci, která se bude právě starat o sociálně aktivizační služby, bude to prima,“ těší se tlumočnice Renata. ■

BYLI JSME PŘI TOM!

TEXT: Helena Čápková

FOTO: archiv projektu Zkvalitňujeme sociální služby pro neslyšící

PROJEKT ZKVALITŇUJEME SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO NESLYŠÍCÍ

Dne 11. února 2020 se v Evropském domě v Praze uskutečnilo celodenní metodické a diskusní setkání v rámci projektu *Zkvalitňujeme sociální služby pro neslyšící*.

Setkání bylo určeno výhradně poskytovatelům sociálních služeb pro osoby se sluchovým postižením z řad pobočných spolků a obecně prospěšných společností spojených se Svazem neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z.s.

Setkání se účastnili poskytovatelé z celé České republiky (například z Ostavy, Brna, Domažlic, Šumperku či Jihlavy). Mgr. Michala Havlíčková a Mgr. et Ing. Štěpánka Syrovátková celý den facilitovaly (aktivně řídily diskusi), byl zajištěn přepis a tlumočení.

Dopoledne bylo věnované problematice vztahu příslušenství ke kompenzačním pomůckám pro osoby se sluchovým postižením (např. hadičky či baterie do sluchadel) a sociálních služeb. V rámci této části účastníci pod vedením facilitátorek chvíli pracovali ve skupinách a poté zapáleně diskutovali nad tímto tématem, které pak rezonovalo odpoledne u sociálních pracovníků.

Na odpoledne se účastníci rozdělili do dvou skupin – na ředitele (popř. vedoucí) sociálních služeb a sociální pracovníky. Každá ze skupin byla v jiné místnosti a diskuse byla vedena jednou z facilitátorek. Témata řešená odpoledne vždy vycházela z potřeb účastníků jednotlivých skupin, takže byla odlišná. Sociální pracovníci pokračovali v tématu z dopoledne, dále se věnovali nastavení hranic v sociální práci, aktuálně medializovanému tématu nedostatku tlumočnicků a sociální službě Odborné sociální poradenství. Ředitelé řešili například rušení Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením (a její nahrazení Sociální rehabilitací), financování sociálních služeb ze začátku roku, komunitní plánování a sdílení úspěchů. Ředitelé se též dohodli, že by se rádi setkali znovu a ředitelka Centra pro neslyšící a nedoslýchavé kraje Vysočina, o.p.s. (Bc. Ivana Kohoutová) nabídla konání u nich v Jihlavě. Sociální pracovníci též zmiňovali opětovné setkání, které by rádi věnovali konkrétním problémům.

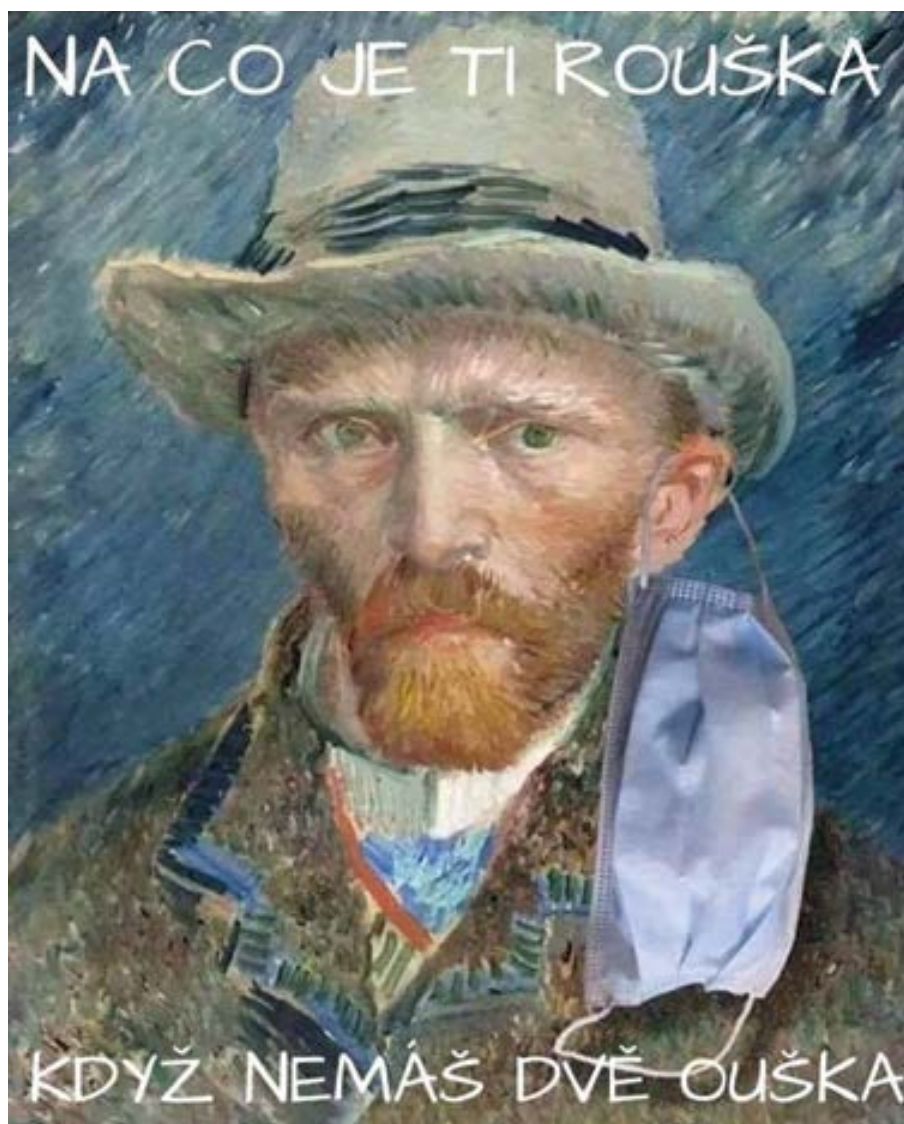
V obou skupinách bylo zmíněno téma Sociální rehabilitace a také prezentace či očekávání od ústředí SNN v ČR, z.s

Mimo tuto akci v projektu *Zkvalitňujeme sociální služby pro neslyšící* stále probíhají konzultace s cílem aktualizace standardů a navazujících metodických postupů pod vedením zkušených odborníků z praxe. Dále probíhají akreditované vzdělávací kurzy pro zaměstnance organizací zapojených do projektu (v roce 2019 proběhlo 5 kurzů a v roce 2020 jich proběhne celkem 7) a metodická setkání (např. v listopadu 2019 proběhlo setkání věnované různým druhům sociálních služeb pro osoby se sluchovým postižením). Probíhají také mezioborová setkání – v listopadu 2019 proběhlo v Plzni, v lednu 2020 ve Zlíně a na rok 2020 jsou plánována další.

V neposlední řadě též probíhá tvorba databáze sloužící k evidenci a vykazování sociální práce, kterou by využívaly zapojené organizace. Probíhají setkání organizací se zpracovatelskou firmou, která pilně pracuje na tom, aby program zvládal požadavky zapojených organizací. ■

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Zdroj: Facebook

Svaz neslyšících a nedoslýchavých osob v ČR, z.s.

Karlínské náměstí 12, 186 03 Praha 8

IČ: 00676535

Redakční rada:

Veronika Cézová | šéfredaktorka

Šárka Prokopiusová

Pavčina Spilková

Grafika: Tereza Kawuloková

Jazyková korektura: Tereza Kawuloková

Titulní foto: Veronika Cézová

ISSN 2694-9156 (Print)

ISSN 2571-2233 (Online)

Osmé číslo vyšlo 14. dubna 2020.

ŽIVOTNÍ JUBILEUM Monika Boháčková

Monika Boháčková, CODA tlumočnice znakového jazyka a 12. osobnost projektu Jsem jedno ucho, oslavila na Světový den sluchu – 3. března – nádherné životní jubileum, 50. narozeniny.

*Milá Moniko, za celý Svaz ti přejeme hodně štěstí,
zdraví, lásky, energie a spokojených klientů.
A ať jsi stále tak usměvavá!*

50

Foto:
Veronika Cézová